

Turné nejstaršího cirkusu světa KLUDSKY Slovenskem bude trvat až do září

Do nového tisíciletí se sedmou generací

Nevím jak vy, ale když se před léty kdekoli v Čechách, na Moravě, nebo na Slovensku řeklo, přijel cirkus KLUDSKY, všichni okamžitě věděli, že se opravdu máme na co těšit. Mnozí starší lidé si pamatují z dob první republiky váženého principála, pana Karla Kludského, který po našich vlastech jezdil až do doby, kdy jeho cirkus znarodnil bolševik. To co se stalo víme ostatně i z jiných oblastí tehdejšího života. Znárodnění neunikl ani romantický svět Kludského cirkusu pod barevným šapitó a není divu, když pan Karel označuje období mezi roky 1948 - 1989 jako nejhorší ve svém životě.

Karel Kludský má již 92 let

"A tatínek tedy pamatuje hodně, vždyť má 92 let," říká dnešní šéf cirkusu Kludsky, syn pana Karla Bohumil. Starý pan Kludský žije v Praze a na turné pod bílo červeně proužkované šapitó, které pan Bohumil koupil v Itálii, už dávno nejezdí. Pochopitelně o vše se živě zajímá, vždyť, jak by ne. Jeho syn Karel s chotí Josefínou a dvěma potomky, půvabnou, dvacetiletou Danielou a na svůj věk (16) již zdatným cirkusovým umělcem Karlem, který se nezalekne ani obrovité slonice Kenje, oživil tradici cirkusu Kludsky, která opravdu není ledajaká, vždyť všude na světě by všemi deseti brali tak slavnou rodinnou ságu.

Na začátku letošního léta se cirkus Kludsky usídlil na několik dní v Košicích - zde jsme pana Kludského navštívili, vždyť setkání s touto rodinou, to je setkání s legendou. Kdo kromě Kludských už jen může o sobě konstatovat - pracuji v nejstarším cirkusu světa?

Bohumil, Josefína, Daniela a Karel to mohou konstatovat docela bez

▲ Pani Josefína, syn Karel, šéf Bohumil Kludský a dcera Daniela

obav. Pan Bohumil nám o slavné tradici řekl. "O našich předcích víme, že v době rusko - pruské války museli emigrovat z Polska. Náš prapředek byl adjutantem polského krále. Usadili se na Šumavě, ve vesnici Bukovník. Před 170 léty položil základy cirkusové slávy rodiny Kludských náš předek, který z Bukovníku přesídlil posléze do Sušice.

Býval to největší cirkus světa

Jmenoval se Antonín a víme o něm, že u něj již vystupovali artisté, drezéři a měl zvěřinec. Jak ale vždycky vzpomíná náš tatínek, největší slávy se cirkus Kludsky těšil ve dvacátých letech našeho století, tedy po první světové válce - to byl největší cirkus světa. Cirkus Kludsky vysílal tenkrát na turné po Evropě po tři manžele a pod šapitó bývalo vyprodáno - ne jako dneska, když přijde mnohem méně lidí. Já tenkrát, jak říká tatínek, se od nás učili i dnes tak věhlasní cirkusoví umělci, jakými jsou Němci nebo Italové..." I dnes v Evropě vědí, kdo bývali Kludští z Čech, jméno tohoto cirkusu je pojmem a legendou.

Třicátá léta krize se pochopitelně promítla i do osudu cirkusu Kludsky a když v roce 1945 vítal Karel Kludsky osvobození, netušil, že to vůbec nejhorší rodinu i cirkus ještě jen čeká. "Cirkus byl znarodněn, tatínek měl poté, po roce 1952, problém vůbec se zaměstnat. Veškerý majetek cirkusu Kludsky byl věleňen do Československých cirkusů a varieté, které jej v pohodě a bez náhrady užívaly a devastovaly takřka čtyři desetiletí. Až po dobu, kdy pan Bohumil svůj majetek žádal od státu zpátky. Ale ne zdarma, kdepak - za vše musel zaplatit a zadlužit se - kvůli tomu, co rodině náleželo. "Přesto nás těšilo, že cirkus Kludsky znovu existuje. A patrně nejen nás, jak soudím podle zájmu publika. Po obnovení cirkusu Kludsky bývalo pod šapitó hodně vědeckých návštěvníků a úspěchy byly i na zahraničním turné v Polsku. Od té doby se počet návštěvníků snižoval. Nuže, doba je poněkud jiná. Cirkus má nyní velkou konkurenci v televizi, video, diskotékách, varieté. Ale není to pouze konkurence jiných druhů umění nebo snad skutečnost, že mladá generace má jiná lákadla než starší, kteří návštěvu cirkusu považovali za hezkou tradici a neoddělitelnou součást svých dětských let.

▲ Dresura koní (Pokračování na str.13)

2

▲ *Artisté jsou u Kludských tradic*

(Dokončení ze str.2)

V Čechách cirkusová exploze

"Obnovení cirkusu nebyl totiž pouze náš případ. Zkusili to i jiní, jenomže, co horší, nejen ze starých cirkusových rodin, ale i takovi, kdo na to neměli a nemají. Rekl bych, ve světě cirkusů je nyní patrná populační exploze, vždyť v České republice je nyní na 40 cirkusů. Pochopitelně velice různé kvality - a řeknu vám, přijíždět do města, kde předchůdce pokazil nekvalitnou produkcí tradičně dobré renomé českého cirkusu, to pak není lehké. Cirkus Kludský má vzor takřka čtyřicetileté pauze doposud svoje renomé - máme ale co dělat, abychom pak špatný dojem smazali," vysvětluje pan Bohumil.

V bílém maringotkovém kočovném cirkusovém městečku Kludský můžete letos slyšet češtinu, ale vedle ní i bulharštinu, ruštinu, dokonce dětmi obdivovaný klaun Rafael mluví arménsky. Pan Bohumil pečlivě vybíral z agenturní nabídky z videokazet uchazečů do svého letošního programu nejvhodnější umělce. Divákům, kterým se v květnu ve slovenské premiéře představili v městě Čadca, odkud pak putovali do Kysuckého Nového Města, Žiliny, Martina, Liptovského Mikuláše, Popradu, Prešova a Košic, se představili programem, ve kterém byly největšími hvězdami umělci a drezéři. Drezura je v cirkusu Kludský tradicí.

Kenja je jediným slonem

Vždyť po znárodnění cirkusu koupil pan Bohumil několik opiček a společně s chotí Josefínou vystupovali se zvířaty v manéži cirkus Beročina. Nyní pan Bohumil pokračuje v drezéřské tradici rodiny vystoupeními s obrovitou slonící Kenjou. Cirkus Kludský je jediným v České republice, který má v programu nyní i slona. V otcově nepřítomnosti vystupuje s Kenjou mladičský Karel, který bude v rodinné tradici samozřejmě pokračovat. Společně se sestrou Danielou, která program uvádí. Na turné po Slovensku tentokrát nebyla jejich maminka, paní Josefína, která musela pro onemocnění zůstat v Praze. Ale jak Daniela tak Karel junior, kteří jsou mimochodem již sedmou generací cirkusových umělců ve slavné rodině Kludských, jsou dokladem, že nejstarší cirkus světa nás bude bavit i v novém tisíciletí. Letos se publiku mimořádně líbí i paní Nataša, která bývala v rozpadlém Sovětském svazu mistryní země v drezuře koní a umí to s těmi krásnými zvířaty i v manéži, jakož i bulharský krotitel medvědů, arménsky klaun, žongléři, vzdušní akrobaté, umělci i další. "Naše letošní turné Slovenskem potrvá až do září a ukončíme jej v Bratislavě. Naposled jsme na Slovensku byli ještě za federace, v roce 1992. Tenkrát nás zde lidé vítali velice rádi, mívali jsme plno.

▲ *Dětem pro radost*

Po roce 1995 začal pokles návštěvnosti pod šapitó, ale nejen u Kludských. Tržby ze vstupného klesají a majitelé jsou nuceni redukovat program.

Cirkus bude

"Ale jsem rád, že ani rozdělení státu se na sympatiích publika k cirkusu Kludský nikterak neprojevuje. Nikde jsme se nesetkali s problémy, všude na místních úřadech mají pro nás velké pochopení," říká pan Bohumil.

"Není to pro nás lehká doba. Ale byly, jak vzpomíná můj otec, mnohem horší a cirkus Kludský je překonal. Protože i nyní platí - cirkus bude. O budoucnost tohoto starého umění se ani já neobávám," loučil se s námi Bohumil Kludský, principál a představitel šesté generace slavné dynastie. Daniela a Karel souhlasili, takže snad lze říci - nashledanou u Kludských. Budou i v příštím tisíciletí.

Marie Mikulášová

▲ *Žonglér má úspěch zaručený*